

The Holy See

APOSTOLIC VISIT
OF HIS HOLINESS BENEDICT XVI
TO THE CZECH REPUBLIC
(SEPTEMBER 26-28, 2009)

**MEETING WITH THE CIVIL AND POLITICAL AUTHORITIES
AND WITH THE MEMBERS OF THE DIPLOMATIC CORPS**

ADDRESS OF HIS HOLINESS BENEDICT XVI

**Promluva k představitelům politického
a občanského ivota a k diplomatickému sboru**

Praský hrad, 26. září 2009

*Vaše Excelence,
dámy a pánové,*

jsem vám vděčný za monost setkat se v tak významném prostředí s představiteli politického a občanského ivota České republiky a se členy diplomatického sboru. Srdečně děkuji panu prezidentu Klausovi za laskavá slova přivítání jménem vás všech. Mé poděkování patří té České filharmonii za hudební vystoupení, kterým bylo naše setkání zahájeno a je výmluvně poukázalo jak na kořeny české kultury, tak na významný přínos českého národa evropské kultuře.

Má pastorační návštěva České republiky se kryje s dvacátým výročím pádu totalitních reimů ve střední a východní Evropě a se „sametovou revolucí“. Euforie vyvolaná znovuzískáním demokracie se ji nesla na vlně svobody. I dvacet let po hlubokých politických změnách, je zasáhly tento kontinent, proces uzdravení a obnovy pokračuje, tentokrát v širším kontextu evropského

sjednocování a stále hlubší světové globalizace. Naděje a očekávání občanů vůči vládám vyadují nalézat nové formy veřejného života a solidarity mezi národy a občany. Bez nich by vytoučená budoucnost světa spravedlnosti, míru a blahobytu ještě dlouho zůstala nedosažitelná. Taková očekávání se nadále vyvíjejí. Zvláště mladí lidé si dnes znovu kladou otázku po povaze získané svobody. K čemu je svoboda využívána? Co je podstatou skutečné svobody?

Úkolem každé generace je, aby se od počátku snažila vytrvale hledat způsob správného uspořádání lidských věcí, aby se snažila pochopit správné užívání lidské svobody (srov. *Spe salvi*, 25). I kdyby povinnost upevňovat „struktury svobody“ je zásadní, nevyčerpává se tím zcela: Lidská touha se povznáší nad sebe samu, nad to, co může poskytnout vládnoucí politická a hospodářská moc, a směřuje k oné velké naději (srov. tamtéž, 35), která má původ mimo nás, ale zároveň je uvnitř nás jako pravda, krása a dobro. Svoboda hledá smysl: vyaduje přesvědčení. Opravdová svoboda předpokládá hledání pravdy – skutečného dobra – a tudíž nachází své naplnění právě v poznávání a konání toho, co je správné a spravedlivé. Jinými slovy: pravda je návodem ke svobodě a dobro je dokonalostí svobody. Aristotelés definuje dobro jako „to, k čemu všechno směřuje“ a vyjadřuje přesvědčení, že „milé je dosáhnouti dobra i pro jednotlivce, krásnější však je a ve větší míře boské dosáhnouti ho pro národ a obce“ (Etika Nikomachova, 1; srov. *Caritas in veritate*, 2). Vždyť vznešená odpovědnost za probouzení vnímavosti vůči pravdě a dobru spočívá na všech vedoucích osobách, ať u nás v náboženství, politice či kultuře, na každém veřejném činiteli způsobem mu vlastním. Společně se pak musíme zasazovat v boji za svobodu a za hledání pravdy: obojí je totiž buď navzájem spojováno, nebo společně bídne a zaniká (srov. *Fides et ratio*, 90).

Pro křesťany má pravda jméno: Bůh. A dobro má tvář: Ježíš Kristus. Křesťanská víra, u od časných svatých Cyrila a Metoděje a prvních misionářů, skutečně sehrála rozhodující roli v utváření duchovního a kulturního dědictví této země. Obdobně jí musí sehrávat nyní i do budoucna. Velké bohatství duchovních a kulturních hodnot, které se vyjadřují jedny ve druhých, nejen utvářelo identitu národa, ale také jí poskytovalo rámec potřebný k vykonávání role soudrnosti v srdci Evropy. Po staletí bylo toto území místem setkávání mezi různými národy, tradicemi a kulturami. Tato země poznala, jak všichni víme, i bolestná období a nese jizvy tragických událostí, které vzešly z nedorozumění, válek a pronásledování. Je však také pravda, že křesťanské kořeny pozoruhodně ivilý smysl pro odpuštění, usmíření a spolupráci, který umonil lidu této země nalézt mír a který byl znamením nového začátku, nového sjednocení, obnovené naděje. Není to právě tento duch, který současná Evropa potřebuje?

Evropa je víc než jen světadílem. Je domovem! A svoboda nachází svůj nejhlubší význam v domově duchovním. S plným respektováním rozdílu mezi sférou politickou a náboenskou – díky němu je vlastně zachována svoboda občanů vyjadřovat náboenské přesvědčení a podle něj žít – bych rád zdůraznil nenahraditelnou úlohu křesťanství při utváření svědomí všech generací a podněcování základního etického konsensu, platného pro každého člověka, který tento kontinent nazývá „domovem“! V tomto smyslu bych rád ocenil hlas těch, kteří se dnes v této zemi i v celé Evropě – zdvořile, ale s rozhodností – snaží uplatnit svoji víru ve veřejné sféře v naději, že

společenská pravidla a normy budou formovány touhou ít podle pravdy, která kadého člověka osvobozuje (srov. *Caritas in veritate*, 9).

Věrnost lidu, kterému slouíte a který zastupujete, vyaduje věrnost pravdě, která je sama v sobě zárukou svobody a opravdového lidského rozvoje (srov. *tamté*, 9). Odvaha jasně vyřknout pravdu je vlastně slubou všem členům společnosti tím, e osvětluje cestu lidského pokroku, poukazuje na etické a morální základy a dává záruku, e veřejný pořádek čerpá z pokladnice lidské moudrosti. Vnímavost k všeobecně platné pravdě by nikdy neměla být zastíněna partikularistickými zájmy, jakkoli důležitými, neboť to by vedlo jen k novým případům sociální fragmentace či diskriminace, o kterých tyto zájmové nebo lobbistické skupiny tvrdí, e je chtějí překonat. Ani by to ohroovalo toleranci rozdílů či kulturní pluralitu, činí hledání pravdy konsensus moným, udruje veřejnou diskusi logickou, čestnou a průhlednou a zajišťuje jednotu, jaké by nějaké neurčité integrující pojmy nikdy nemohly dosáhnout. Věřím, e ve světle církevní tradice materiálního, intelektuálního a duchovního rozměru lásky, se členové katolické komunity - spolu s členy ostatních církví, církevních společenství a náboenství - budou i nadále zasazovat o rozvojové cíle, je v tomto národě, i mimo něj, získají více lidský a více zlidšťující rozměr (srov. *tamté*, 9).

Milí přátelé, naše přítomnost v tomto nádherném hlavním městě, často nazývaném srdcem Evropy, nás vybízí k otázce, v čem ono „srdce“ spočívá. Ačkoli není jednoduché najít odpověď, jistým náznakem nám mohou být architektonické klenoty, které toto město zdobí. Úasná nádhera jeho chrámů, hradu, náměstí a mostů nemue nepozvednout naši mysl k Bohu. Jejich krása vyjadřuje víru; jsou zjeveními Boha, který nás právem nechává přemítat o divech krásy, o ně my lidé usilujeme, kdy vyjadřujeme estetický a poznávací rozměr svého nejnvtřnějšího bytí. Jak tragické by bylo, kdyby někdo hleděl na takové příklady krásy a nedbal by transcendentního tajemství, na které odkazují. Tvůrčí setkání klasické tradice a evangelia dalo vzniknout pohledu na člověka a společnosti, pozornému na přítomnost Boha mezi námi. Při vytváření kulturního bohatství zdejšího kontinentu tento pohled zdůrazňoval, e rozum se nezastavuje u toho, co vidíme očima, nýbr spíše vede k tomu, co leí na druhé straně, po čem hluboce prahneme: po Duchu, jinými slovy po Stvořiteli.

V kontextu současných křiovatek civilizací, často poznamenaném znepokojujícím rozdělením jednoty dobra, pravdy a krásy, a následným obtívným hledáním shody na společných hodnotách, se jakékoliv úsilí o lidský pokrok musí inspirovat tímto ivým odkazem. Evropa, věrna svým křesťanským kořenům, má specifické povolání prosazovat tento transcendentní pohled ve svých iniciativách ve prospěch obecného dobra jednotlivců, společenství a národů. Mimořádně důležitým a naléhavým úkolem je podpořit mladé Evropany formací, která respektuje a iví jejich Bohem danou schopnost umět překonat právě ta omezení, o nich se předpokládá, e je stejně chytí do pastí. Mladí lidé uvítají šanci vyniknout ve sportu, tvořivém umění či na akademické dráze. Není snad pravda, e jsou-li postaveni před vznešené ideály, budou stejnou mírou usilovat o morální ctnosti a o ivot v lásce a dobru? Vřele zde povzbuzuji rodiče a osoby odpovědné za vedení komunit, je od autorit očekávají, e budou prosazovat hodnoty zahrnující intelektuální, lidské a

duchovní rozměry zdravé výchovy, jakou zasluhuje naše mláde.

„Veritas vincit“. To je heslo, které nese vlajka presidenta České republiky: Nakonec pravda vítězí, avšak nikoli násilím, nýbrž přesvědčením, hrdinským svědectvím mužů a žen pevných zásad. Pravda vítězí upřímným dialogem, který upřednostňuje požadavky obecného dobra a odhlídá od soukromého zájmu. Vízeň po pravdě, kráse a dobru, vloená Stvořitelem do každého člověka, má za úkol sjednotit lidstvo v hledání spravedlnosti, svobody a míru. Dějiny častokrát ukázaly, že pravda může být zrazena a zmanipulována ve slibě falešných ideologií, útisku a nespravedlnosti. Copak nás výzvy, kterým lidstvo muselo čelit, nevybízejí, abychom se měli na pozoru před takovým nebezpečím? Vždyť nakonec co je více nelidské a zhoubné než cynismus, který by popíral velikost našeho hledání pravdy, a ne relativismus, který přímo rozeírá hodnoty podpírající budování jednotného a bratrského světa? My naopak musíme znovu získat důvěru ve vznešenost a velikost lidského ducha pro jeho schopnost pochopit pravdu a musíme umonit, aby nás tato důvěra vedla v trpělivé politické a diplomatické práci.

Dámy a pánové, těmito myšlenkami v modlitbě vyjadřuji přání, aby vaše sluba byla inspirována a udrována světlem té pravdy, která je odleskem věčné Moudrosti Boha Stvořitele. Pro vás i vaše rodiny ze srdce vyprošuji hojné Boží poehnění.

© Copyright 2009 - Libreria Editrice Vaticana

Copyright © Dicastero per la Comunicazione - Libreria Editrice Vaticana